

RECENSION

Ur infödd soldat

Originaltitel: **Indigènes**
Svensk Titel: **Infödd soldat**
Regi: **Rachid Bouchareb**
Producent: **Jean Brehat**
Manus: **Rachid Bouchareb**
Foto: **Patrick Blossier**
Roller: **Jamel Debbouze, Samy Nacéri, Roschdy Zem, Sami Bouajila, Bernard Blancan, Mathieu Simonet, Benoît Giros, Mélanie Laurent, Antoinette Chappay, Asaad Bouab m fl**
Frankrike/Marocko/Algeriet/Belgien 2006
Längd i tid: **2 tim 4 min**
Censur: **från 15 år**
Distributör: **Folkets Bio AB**

Infödd soldat

Imperialism är ett sällan använt ord numera. Ändå är det en realitet, i förgångens tid men även nu, i stormakters förhållningssätt till andra folk och kulturer.

Det är precis vad det handlar om i Rachid Boucharebs film *Infödd soldat*, en imperialism som samtidigt inrymmer ett stort mått av rasism. Andra världskriget pågår, det fria Frankrike (alltså inte Vichy-regimen) mobiliserar under nationalistiska paroller och en hel del råskäll soldater från det då franskstyrda Nordafrika, alltså Marocko och Algeriet. De ställer upp, många har hört de Gaulles appeller från London och ser medverkan i kriget som ett sätt att uppnå frihet, jämlikhet, broderskap. Det ska visa sig vara fel.

I många stycken är *Infödd soldat* en vanlig krigsfilm. Det är de tappra mot en övermäktig fiende som till slut ändå biter i gräset, här finns hjältarna och de tragiskt stupade och en hårdhänt och ilsket stirrande sergeant, Martinez, som visar sig ha ett hjärta av guld - nästan. Ty när Saïd, en fridsam och lojal kille som avancerat till hans kalfaktor kallar honom "arab" får han stryk - Martinez är naturaliserad fransman och vill inte veta av sitt förflutna.

Det som skiljer ut filmen från andra i samma genre är just skildringen av en regelmässig vardagsrasism. De nordafrikanska trupperna är medborgare i republiken Frankrike, men behandlas som andra klassens medborgare. Det kan röra sig om glåpord eller beslagtagna kärleksbrev mellan en algerier och en fransk flicka; rasblandning ska avstyras. De skickas fram som kanonmat i nästintill omöjliga uppdrag som de mot alla odds klarar - varpå de "äktfranska" officerarna, som hållit sig på tryggt avstånd skördar äran. De förvägras permission när fransmännen får det, de får sämre mat. En revolt utbryter när det serveras tomater som ingen från kolonierna får ta del av. Den avstyrs av kaptenen som inser att den sortens små vardagsirritationer kan bli gnistan som tändar krutduken. Små uppsrungsar blossar ändå upp med jämna mellanrum,

främst uttalat av korpralen Abdelkadar, som hyllar de Gaulle och drömmer om att bli officer. Senare får han veta att det finns "ett kvotssystem." Ingen från kolonierna får bli officerare, eller som en hånflinande Martinez uttrycker det: "svartskallar är inga ledare." Svaret "den dagen kommer" utlöser slagsmål; en fransk överhöghet får inte ifrågasättas.

Trots att mycket i *Infödd soldat* vetter åt schablonen, med samma heroism, samma hjältedödar, samma tragiska överlevande när alla andra offrat sina liv är det en stark film. Inte bara i stridsscenerna och de närmast poetiska övergångarna mellan olika krigsskådeplatser. Budskapet ger en andra dimension till spänningsmomenten: att de offerar sig för en stat, Frankrike, som inte i efterhand ville erkänna deras insatser.

När de nordafrikanska staterna började frigöra sig i slutet av 50-talet beslöt franska staten att frysa avgångs- och veteranpensionerna på den nivå den låg 1959. I vissa fall har militärer från de gamla kolonierna bara fått tiondelen så stor pension som fransmännen. Kring detta har sedan 1996 pågått olika processer och frågan tycks efter olika domstolsutslag på väg mot en lösning. President Chirac, som sägs gråtit under filmen, har lovat att rätta till missförhållandet.

En detaljmärkning bara: Martinez uppges ha avancerat från "sergeant" till "överfurir". Det låter löjligt i svenska öron, "överfurir" är hos oss en lägre rang än sergeant. Antingen var han furir från början, eller så avancerade han till fanjunkare.

Gunder Andersson